

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

A válság.

Brassó, dec. 1.

A Justh-párt utópikus programjának szerencsétlen időben történt megnyilatkozása beláthatatlan zavarok elé állította az országot. Az erejében felére gyöngült függetlenségi párt tetetetlenül nézi a bécsi aknamunkát, amely hideg számítással és fondorlattal ássa alá a magyar politikát és dönti meg az egyensúlyát minden olyan nemzeti törekvésnek, amely mögött alkotmányos magyar politikai erők keresik az utat a kibontakozásra.

A Kossuth-párt meddő fáradozása, és ez a legsajnosabb a dologban, nem adott olyan irányt a politikai alakulásoknak, amely csak némi reménnyel kecsegtetne is az alkotmányos kibontakozásra.

Justhékről hallani sem akar ő Felsége, amit adott körülmények között egészen természetesnek is kell találnunk, hiszen Justhék sokkal többet kérnek Bécsből, mint Kossuthék, eltekintve attól, hogy ha már engedményekről van szó, akkor, hogy úgy fejezzük ki magunkat, a király szimpátiája inkább megnyilvánulna Kos-

suthék iránt. — Tisza megjelenése az aktiv politikában sem adott újabb irányt a válságnak, amely körül ma már a különböző kombinációknak, intrikáknak, lehetőségeknek olyan lavinája hömpölyög, hogy a nagybeteg magyar politikának az újabb éther injekciók, a melyek a további királyi meghívásokban nyilatkoznak meg, mitsem használnak. Érvágás kell ide, de olyan, hogy el ne vérezzék tőle a mi nagy és szent betegünk, az egykor világhíres magyar politika.

És ettől az érvágástól félünk. Valami ösztönszerű sejtéssel, amelyben komoly aggodalmak lappanganak, tekintünk Bécs felé, ahol Magyarország sorsát intézik. Mi lesz? A királyi kegy és hatalom kit küld Magyarország kormányának élére és kik lesznek azok, akiknek kezeibe Magyarország sorsa kerül?

Megbízható és magas politikai körökből a közel napokban Tisza kihallgatása után úgy informálnak bennünket, hogy ennek az agyonsanyargott, megtépázott országnak újabb nemzeti ellenállásra kell készülnie. Darabont-kormány jön. Talán katonai diktatura következik. De több mint av-

lószerű, hogy kemény, bécsi politikai szellemtől áthatott politikai tényezők veszik kezükbe az ország gyepelőit.

És ezért azok viselik a felelősséget, akik az utópikus törekvésekért oda vetették az országot Bécs áldozati bárányául.

Brassó, dec. 1.

Bécsi lapok a magyar válságról.

A Neue Freie Presse azt jelenti, hogy felmerült egy új provizorikus kérdés Magyarországon.

Tisza kihallgatása megmutatta, hogy teljesen lehetetlen olyan szituációt előidézni, melyben a korona és a kormány álláspontja találkozhatnék.

Felmerült az a kérdés, hogy mi történjék most?

A legvalószínűbben arra fognak törekedni, hogy elkerüljék az ex-lex állapotot és hogy azután, január elseje után a megoldásra vonatkozó törekvést folytathassák. Most tehát szükséges annak a kérdésnek a fellelőse, hogy vajon nem volna-e lehetséges egy provizorikus állapot teremtése, ami legalább azt tenné lehetségessé, hogy az ex-lex elkerülhető legyen.

A provizorikus megoldásnak két előfeltétele van.

Az első egy olyan kormány megalakítása, amely hajlandó ennek a feladatnak az elvállalására és az ex-lex elkerülésére szükséges

A „BRASSÓI LAPOK” tárcája.

Hájek bácsi.

Elmondja: Sárány István.

Akkor régen, még nem volt a mi néhai való nagyszonyunk arca oly szenvedő, nem ült ki szemében a „mélakór” megdöbbentő reflexze. Vidáman galambvetéssel járt a földitéreken s a gödöllői hallgatag rezidenciában még főzött is. Amolyan „családi ebédet.” És a kis Mária Valéria ujjongva hirdette fűnek, fának, akít a bologató platánok alatt elől-utol talált: ma a mama főz, a mama, s talán Uram bocsá’ még meg is szopta rózsás ujjait a bekövetkező nagy gyönyörűség gondolatára...

Dehát hogy is esett csak, no? Az embernek, lám, nem akar megjönni a nevetetnékje, mikor sirni szeretne. Mert akkor örömmámorban uszott s a boldog jövő csillogó szemü örömgyermeke kopogott sziveinken. Nászuton volt az ifjú pár s Rudolf, a jövő magyar király, közénk sietett. Nagykárolyban lelkesülten, de aggódva várták. A derék károlyiaknak büszkeség dagasztotta a szívét: örgöm-börgöm, ezt csinálja utánunk az az örökké irigy Szatmár, ha tudja. Igaz, hogy a fenséges ur Pista grófhöz bukkant be egy kis vendégségre, dehát a

magas megtiszteltetés mégis csak minket illet, mert ha nem volnánk valódi nagykárolyiak, bizonyára Pista grófunk sem volna. Nomen est omen. — A szívünkben benne van a legelső megtiszteltetés oka is.

Igy aztán buzgón kopácsolnak a mélyöblü diadalkapun, amely ott emelkedett már a városháza előtt. Faludi uram, az ősz polgármester, óraszámra elnézte a serénykedést, s ezer szépségihát fedezett fel örökös szemé. És addig nem engedett, ott tapickolt könyörtelenül a hóban, amíg a vélt hibát, ki nem javították. A polgármester mellett öröközött Hájek bácsi is, a szappanos. Jobbra fordult, balra fordult. Elülről nézte, hátulról spektálta a kaput, s hol nagy egyetértőn bologatott, hol elégedetlenül csóválta a fejét. A munkások végre is elunták a kis bakter strázsálását s rászóltak a szappanosra.

— Táguljon már innen, bátyám; hiszen nem kendre bízták az ország dolgát.

Nem bizon, mivel Hájek uram csak olyan egyszerű szappanos volt, aki még a városi tanácsstermet sem látta színéről-színre. Egyszerű mesterember, aki elől az ujmódi kolyvasztók ide s tova végképpen elettek a száraz kenyeret is, amely hajdanta kalácsnak is beillett. És mégis; ő várta a leginkább a trónörökös. Aggódva, szivszakadva. Összejárta a boltokat s megvette a leg-

újabb arcképeit. (Hiteles voltukért az esküt is kikérte a boltostól.) Othon aztán tanulmányozni kezdte az arcképeket: vajon kiül-e a jóság, a szeretet a szemében, amiről mifelénk olyan sokat beszélnek? És aligha nem meg volt az eredménnyel elégedve, mert amint közeledett a megérkezés nagy napja, annál nyugtalanabb lett. Kétszer is kiszaladt naponta az állomásra, megtudni a megérkezés pontos idejét. Aztán azért aggódott, hogy vajon a vonatnak nem eshet-e valami baja? Kisiklás? Tengelytörés. Csak mikor megnyugtatták, szállt mosolygó enyhülés a szemébe.

Aztán megjött az, egy februári délelőttön. A kemény téli idő is engedett valamit zord haragjából erre a napra s szét-huzta a ködfüggönyt a mennyboltozatján. Kisütött a nap s a hólepel egy kettőre szét-rongyolódott.

Az erőre kapott téli nap verőfénye oda költözött a fenséges pár arcúlatára s vidáman, boldogan integette az éljenző, ünneplő közönségnek. Talán Hájek bácsit is észrevették, amint nagy iverben lengette vasárnapi kalapját. Szóba persze nem elegyedtek vele, amely óvatosság csak dicsérendő, mert Hájek bácsi épp úgy nem tudott volna egy tiszta érthető szót kiadni, akár a polgármester, aki ott, a diadalkapu alatt, csak annyit

lépéseket megtenni. Csakis a jelenlegi kabinet képes olyan szituációt teremteni, amely esetleg lehetségessé teszi a provizórium keresztülvitelét.

A másik előfeltétele a provizórikus megoldásnak az, hogy a képviselőház ellenzéke ne akadályozza meg erőszakkal az alkotmányos állapot fenntartását és ne alkalmazzza a kormányra esetleges indenniti javaslatával szemben az előbbi utolsó fegyvert.

Egy másik bécsi lap, a *Neues Wiener Tagblatt* azt jelenti, hogy a minisiterium tegnapi tanácskozáson Wekerle azt a kijelentést tette, hogy a király ismét a Wekerle-kabinetből várja a kibontakozásra vonatkozó előterjesztéseket, miután Tisza semmiféle missziót vállalni hajlandó nem volt.

A magyarországi románok politikája.

Lukács László orsz. képviselő szombaton, e hó 4-én tartja beszámolóját Belényesen. Lukács László, akit a román képviselők nagy része elkísér beszámoló útjában, ezen alkalommal részletesen fog nyilatkozni a nemzetiségi kérdéssről. Lukács a „Lupta” vasárnapi számában hosszabb vezércikkben ismerteti a román nemzetiségi párt programját. Azt mondja, hogy a román nemzetiségi párt követeléseit abban a programban vannak lefektetve, melyet az 1905 januárjában Nagyszebenben tartott román nemzeti konferencia megállapított. Ez a program 16 pontból áll, melyeknek főbbjei a következők: Az első pont követeli, hogy a román nép mint politikai és etnikai individualitás és mint államalkotó elem elismertessék, kulturális haladása biztosíttassék oly közjogi intézményekkel, melyek Szent István birodalmának integritását nem érintik. Ugyanilyen jogokat követel a program a többi nemzetiségekre nézve is. A második pont követeli, hogy a hadsereg vezényleti nyelve egységes legyen, de az ezredek nyelve respektáltassék, végül hogy a

hadseregben minden magyarosítási tendencia kizárassék. A harmadik pont követeli a nemzetiségi törvény revízióját, a negyedik pont követeli, hogy a nemzetiségek nyelve közigazgatásban, igazságszolgáltatásban és nyilvános oktatásban megfelelőleg alkalmazassék. A hatodik pont szerint ahol a lakosság többsége román, ott az iskolai oktatás román nyelven történjék. A tizedik pont követeli az egyenlő, titkos választójogot új kerületi beosztással és a kisebbségi képviselőkkel. A tizenegyedik pont a gyűlékezési és sajtószabadság biztosítását követeli. A többi pontok szociális természetű intézkedésekre vonatkoznak. — A cikkíró azzal végzi, hogy a magyarországi románság el van határozva arra, hogy teljes elszántsággal küzdjön e program megvalósításáért.

Székely népművészet.

(Dr. Herrmann Antal megnyitó beszéde Bálint Benedeknek, a székely népművészetéről Kolozsvárt, 1909. november 27-én tartott felolvasásához.)

Brassó, dec. 1.

II.

De még sincs elhagyva, még sincs egyedül. Csáládi tűzhelyét malengeti felesége. Igazi székely feleség: alkotó művészi lelkének a fele. Amit a férj alkotó lelke koncipiál, kombinál és komponál, azt a hűves a tű ecsetjével rálehel a lenge anyagra, mint a magyar alakok idillikus költeményét, a magyar hangulatok látható szímlőniáját. Ez az igazi ideális házasság. És ez a feminizmus problémájának az egyszerű megoldása. Anélkül, hogy megszűnnék háziasszony lenni, ily módon vehet részt a nő férje üdvös munkájában. Igaz, hogy ez csak alkotó munka, de nem kenyérkereső. Ilyen üttörő kezkező működéssel nyugaton nagy vagyont és nagy dicsőséget szerezhettek Bálint

Benedekék. Itthon pedig nagyot kell áldozniok e nagy nemzeti feladatra, és osztályrésztul az irigység és kicsinylés lesz. Majd talán külföldön egész virágzó iparág fog kifejlődni e művészet technikájából és kompozíciójából, és magyar közönség majd Párisból vagy Bécsből fogja drága pénzen hozatni Bálinték függönyeit, sáljait, és zsebkendőit.

De ez ne esdiggessze elBálint Benedeket. Gábor bátyját, körösi Csoma Sándor után, a legnagyobb magyar nyelvzszenit is csak az utókor fogja kellően méltányolni. Benedeknek, a magyar népies iparművészeti stílus lángelkű művészenek is megjön a százada. Mert annak a műirányának, melyet ő képvisel, s amely diadalmasan hódít nyugaton, nálunk is elkövetkezik a nemzetmentő érvényesülése.

Negyven évi közéleti működésem alatt sok kísérletet láttam amely arra törekedett, hogy a népies motívumokat a magasabb művészet, a nemzeti stílus megalkotása javára értékesítse. Egy sem közelítette meg ezt a nagy célt tökéletesebben, gyökeresebben és több oldaluan, mint Bálint Benedek. És a textil művészet terén való kezdeményezése mellett ő egyuttal a magyar faművészetének is első rangu mestere. A gépies új sokszorosító eljárásokkal szemben ő a reprodukció legrégibb eme módjának, a a fametszésnek nálunk legjelesebb élő művésze. Olyan gyönyörű képeket lehel a fára, mint felesége a tűlre. De remek dolgokat farag, és a fából okos, praktikus, csinos, erős, használati és díszítő tárgyakat, népies alakban és népies ornamentikával. A természetes, egészséges szerves, magyar szlőjd legkitünőbb mintái ezek. Ezen munkairány fejlesztésének és terjesztésének igen nagy és jótékony nemzeti és erkölcsi, nevelő és gazdasági hatása volna.

Talán már fölöslegesen is szaporítom a bevezető szót itt, ahol ékesen beszélnek az alkotások s ahol maga az alkotó lesz műveinek

tudott elmoztyogni a betanult üdvözléteből, hogy: fenséges, fenséges uram, fenséges aszszonyom . . . Fenséges nap, fenséges nép... Akarom mondani . . .

De azért szép volt a beszéd nagyon, ami onnan is kitetszik, hogy maga Rudolf is meglepetten bólogatott. Aztán tovább hajtattak az akkor még régi kastélyba. Hájek báosi lihangve szaladt a ringó kocsik után és busesüggedten állt meg, mikor a vasrácsos, kapu becsukódott az orra előtt.

Busan, de szemében valami halvány remény pisla mécsével ment haza. Ki tudja, mire gondolt, mire várt, miben bizakodott?

Másnap úgy déltájt, kint állt a kapu előtt s magyar szokás szerint meglámasztotta a „félát”. Stoikus nyugalommal, pipálva nézte, mint evickél az utca feneketlen sarában egy apró mokány szekér. Könnyű volt a cserépedényes oláh „alkalmatosság”, de az apró „lovak” is hiányosak voltak ugyan. Nem bírtak kievickélni a kátyuból, sőt a Hájek uram kapuja előtt végképpen megfellekettek s csendes megadással iszapfűrdőt vettek remegő lábaikra.

A cserepes oláh sirt, dünyögött, patogtatta ostarát, de nem használt. A lovak konokul tapickoltak a kulimászbán és csak mimelték az akarást.

Hájek uram nézte, nézte ezt a vergődést. Hires, erős embere volt a vidéknek, akinak rettegették az izmait élemedett ember, létére is s csodákat meséltek emelő erejéről a zsák buzákról, amelyeket könnyedén do-

bált herkulesi vállaira. És ez az erő, Hájek most csak nézte a „cserepes” oláh kinját, de nem segítette. Mert talán nézte, de nem látta. Ugy látszott nagy messzeségben botorkált lelkiszemével.

Egyszerre az utcasarkon három fényes hintó fordult be. Büszke, fényesszerszámu, virállóhátú paripák fényes batárral. „Pista gróf” vitte magas vendégeit a Somoserdőre egy kis téli poézist látni.

Hanem a Hájek uram portája előtt fennakadtak, az apró szekér végképpen elterlaszolta a szűk utcát. Elsőnek a gróf hajolt ki a kocsiból, azután a trónörökös, végül nevető szemű neje. Ejnye, ejnye . . . Itt aligha nem vissza kell majd fordulni.

Dehogy kell! Hájek uram, mint valami álomlátásból, felrettent, s egy ugrással a szekér mellett tért meg. Megkapta a rudjánál s rettentő erővel huzni kezdte lovastól, gázdástól, mindenesztől. A betámasztott kaput egy ugrással kinyitotta s belödította az utfogó kordorja-masínát az udvarára, aztán lihegve emelte meg a kalapját.

— Tessék kérem alássan.

A fényes batár indulni készült, de az ámuló trónörökös odaintette a szappanoszt.

— Köszönöm, jóember. Hogy hívják?

— Hájek János könyörgöm.

— Önnek szörnyű ereje van! . . .

— De nagyobb a fenséges ur hatalma.

— Nono — nevetett Rudolf . . .

— Igenis. A szíve is jobb nemesebb.. És talán könyörtül rajtam . . .

— Segítséget akar?

— Igen, de . . . nem pénzt . . . A fiam . . .

— Mi van a fiával?

— Becsukták . . .

— Lopott?

— Kérem, kérem . . . kikérem magamnak. Csak megszökött a katonaságtól. Tetszik tudni, nem állja a német szót, a gráci levegőt, oszt ezért. Már öt hónapja sinylődik nehéz láneon . . . Fenséges uram, meghalok utána . . .

És sirt, zokogott a nagy Behamót-ember, mint a gyermek.

A trónörökös arca elborult, aztán hirtelen kivette a jegyzőkönyvét,

— Hogy hívják a fiát?

— Hájek József, instálom. Grácban szolgált, mielőtt megszökött harmadszor is..

A kocsik elvágtattak s a szappanos magára maradt a hálálkodó cserepessel aki hirtelenében öt üdvözlégyeket mondott, hogy fejét ne vegyék e nyilvánvaló felségstésszel.

* * *

Az alvó királyfinak ma több van egy élő emlékekkel: a hazabocsátott Hájek Jóskaival. Ő is, más is bizakodnak és hisznek, hogy egyszer csak előjön fényesen, daliásan és diadalmasan, mint egy poraiból kikelő phönix. És ez az elhunyt királyfi legszebb dicsősége.

legilletékesebb tolmássa. De vannak igazságok, amelyeket nem lehet elég gyakran és elég nyomatékosan ismételni. Még csak egy történelmi reminiscenciát és egy legújabb impressiót legyen szabad megemlítenem.

Az ezredévi kiállításakor, mint a népi- és népművészeti zsűri elnöke, sikerült nekem kellő érvényt és elismerést szerezni az erdélyi népiparnak, mint a legeredetibbnek és legzamatosabbnak. Amint Erdély volt valaha a magyar nemzeti élet mentője, a magyar népművészetnek is itt van legéleterősebb gyökere, fejlődésre, nemesítésre képes alapja és talaja. Innen indulhat ki az igazi nemzeti művészet reneszánsza, a nemzeti stílus megalkotása.

Indítványoztam, hogy alakítsanak magántársaságot a magyar népművészet tanulmányozására és támogatására, fejlesztésére és terjesztésére, irányítására és nemesítésére, etnografiai, művészeti és gazdasági értékesítésére. Nem sikerült akkor a társulás. És most sincs ezen elválaszthatatlan célok összefoglalására egységes társadalom szervünk. Ha volna, Bálint Benedek művészetének propagálása egyik főfeladata volna és csakhamar országos ügyggyé válnék.

Tegnap voltam a budapesti iparművészeti múzeumban rendezett svéd népművészeti kiállításon. A svéd Bálint Benedek tartott ott két este német nyelven felolvasást a svéd nép műiparáról. A nagyteremben ennek az iparnak sok száz remeke van kiállítva, több száz éves ereklyék és a ma termékei. De mindannyian áthatva a nép lelkétől a nemzeti szellemtől. Könnyű ez Svédországban. Ott nem politizálnak, hanem dolgoznak. Ott a kormány, az államtérfiak egyik legfőbb gondja a nemzeti munkának, nemzeti szellemben való kultiválása. A legnagyobb tudósok a népet tanulmányát ismerik a legfontosabb tudománynak, a legjelesebb művészek a nép közé viszik művészetüket s ott kölcsönösen megtermékenyítik egymást.

Nagyon tanulságos és igen gyönyörködtető a budapesti svéd kiállítás, valami 30 svéd múzeum és népipari egyesület közreműködésének eredménye. És mégis sovizmus nélkül, a szakember tárgyilagosságával állíthatom, hogy itt ebben a teremben, a Bálinték művészetének közös alkotásaiban egymagában majdnem annyi az eredeti művészi érték és zamat, és a kulturpolitikai tanulság: mint azon egész ország méltán híres százados népiparának kiállításában. Csakhogy a magyar népművészet értékét mi aligha tudjuk értékelni, a tanulságokat nehezen fogjuk levonni. Ez azonban nem von le semmit a Bálinték érdeméből. Még köszönöm nekik, hogy az EKE készséges keretét ilyen beleillő, ilyen méltó tartalommal töltötték ki egy napra. E hatás nálunk nem lesz kevés életű, remélem, hogy bele fog szövődni az erdélyi népművészetet pártoló akciónk jövőjébe.

Köszönöm a tisztelt közönség érdeklődését és az iparmúzeum igazgatóságának a terem átengedését.

HIREK.

Brassó, dec. 1.

— **Személyi hír.** Miksa Zsigmond gróf főispán hosszabb távollét után az éjszaka Kolozsvárról visszaérkezett Brassóba.

— **Nyugállományba helyezés.** A király elrendelte, hogy Müller Ferenc 50. sz. gy. e-beli őrnagy, a felülvizsgálat

eredményéhez képest mint rokkant és mindenféle népfelkelői szolgálatra is alkalmatlan, a nyugállományba átvéssék.

Brassó idegenforgalma november havában. November havában mint a városi idegenforgalmi iroda lapunkkal közli, Brassóban országok szerint a következő idegenek fordultak meg: Amerika 2, Angolország 1, Belgium 1, Bosznia 1, Bulgária 2, Dánia 1, Franciaország 1, Görögország 1, Hollandia 1, Macedonia 2, Magyarország 777, Németország 38, Olaszország 4, Ausztria 173, Románia 124, Svájc 1, Spanyolország 1 és Törökország 6; összesen 1137. Számlodák szerint: Europa 341, Fehér ló 1, Grand 74, Jobi fekete utca 1, Kertsch villa 3, Korona 18, Kontinental 263, Központ 250, Metropol 14, Predeal 12, Virág, Hosszu utca 12 és magánházakban 148.

— **Szászok és románok a magyarsággal.** A szebenmegyei általános tanítóegyesület népes közgyűlést tartott Nagyszebenben, amelyen szász és román tanítók is résztvettek. Különösen románok jelentek meg nagy számban, mintegy 120—150-en, a mivel a passzivitás megszűnését s ezzel a magyarsággal való közreműködés szükségességét jelezték s kötelességüket teljesítették saját nemzetiségükkel szemben, amikor a népbolondító nemzetiségi agitátorokat cserbenhagyják. A közgyűlés a Himnusz elénekülésével vette kezdetét. Kiss Samu elnöki megnyitója után Gerencsér István kolozsvári tanítóképző intézeti tanár tartott magas színvonalú előadást „A mese és monda az elemi népiskolában” címmel. Utána Meskó Pál, az Országos Gazdaszövetség főtitkára a néptanítóknak gazdasági téren való fontos hivatását fejtegette. Szilka Széver szakadati igazgató tanító a magyar nyelvnek a nem magyar nyelvű elemi népiskolákban való tanítástervét ismertette. A titkári és más bizottsági jelentések után a Szózat elénekülésével ért véget a közgyűlés. Utána közeled volt, amelyen az egyik román tanító lelkes felköszöntőt mondott a román-magyar testvérségre. Öröndetes jelenség, hogy maguk a románok, különösen a tanítók veszik fel a küzdelmet a népbolondításból élő nemzetiségi agitátorok ellen, kik a magyarság s a románok közeledését s megértését önző érdekből akadályozzák.

— **A közös hadsereg köréből.** Pahlenburgi Paternus István 50. gyalogezredbeli századosot kitűnő szolgálatai elismerésül a közös hadügyminiszter okirattal megdicsérte. — Schloss Károly várakozási illetékekkel szabadságolt 50. gyalogezredbeli hadnagy 1909. december 1-től tartalékba helyeztetett.

— **A brassói magántisztviselők tagjainak figyelmébe.** A brassói magántisztviselők egyesületének elnöksége ezúton kéri fel a február havában rendezendő jelmez estély rendező bizottságának tagjait, hogy szombaton este 8 órakor az Elite kávéház különtermében megtartandó értekezleten valamennyien okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **A brassói torna és vivó egyesület választmánya** a nov. 30-án tartott ülésén örömmel vette tudomásul a művezetőnek azt a jelentését, hogy a tagok nagy buzgalommal járnak tornázni és vivni és hogy az egyesület ekijeinek nagy kelendőse van. Azt a határozatot hozta a választmány, hogy a tagoknak és családtagjaiknak az idén is lehetővé teszi a főreáliskolai koresolypályának ingyenes használatát, de

azzal a természetes megszorítással, hogy ezt a kedvezményt csak azok vehetik igénybe, akik semmiféle tagsági díjjal hátrálékban nincsenek. Új tagokul felvették: Czaen Demeter joghallgató, Jakab Andor dr. ügyvédjelölt, Safáry László kulturmérnök, Gervai Nándor pénzügyi tisztviselő, Simon Gábor adóhivatali segéd, Veress Károly bankhivatalnok, Biró Gyula dr. ügyvédjelölt, Sebesi Izso adóhivatalnok és Ilyés József magánhivatalnok. Kedden este 6—7 óráig torna, pénteken 6—7 óráig vivó órák vannak, amelyeken vendégeket is szívesen lát a vezetőség.

— **Adófizetők figyelmébe.** A városi adóhivatal közhirrre teszi: Az 1890 évi 1. törv. cikk értelmében az 1909 évre elkészített megyei utadóra vonatkozó összeírási és kivétési lajstromok 15 napon át, azaz 1909 évi december hó 8-ától bezárólag december hó 23-áig, mindenkor délelőtt 8—12 óráig a városi adóhivatalnál közszemlére ki vannak téve. Mindenkinek jogában áll a közigazgatáshoz címezett felebbezését a városi adóhivatalnál benyújtani. Fenti határidő után beérkező felebbezések mint elkesettek tekintetbe nem vétetnek és hivatalból visszautasíttatnak.

Az izraelita hitközség közhirrre teszi: Az adókivetés elleni felszólamlások f. évi december 12-én d. e. 10 órakor vagy személyesen vagy írásban a hitközség tanácstermében (Árvaház u. 31) megtehetők. Ugyanott megtekinthető a választók névsora és az adóosztályozás naponta a hivatalos órák alatt délelőtt 8—10-ig.

— **Az EKE brassómegyei osztálya** a Nagykőhavason egy tízezer koronába kerülő szép menedékházat épített. Az építési költségek nagyrésze, melyet az osztály éveken át gyűjtött, már együtt van. Hiányzik még vagy kétezer korona. Ennek részbeni fedezésére az osztály f. é. december hó 4-én egy nagyon érdekes és magas színvonalú műsorral egybekötött táncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget ezúton is tisztelettel meghívja. Az estély műsora a következő: 1. „Prológ tréfás versezetekben.” 2. Tánc és Énekkettős. Előadják Garlathy Etelka és Verász Kálmán. 3. „Az anyós titka.” Bohózat egy jelenetben. Előadják Dömjén Zoltánné, Márkus József, Fischer Sámuel és Lugosi B. János. 4. Opera részletek. Éneklő Schermann Vilmos. 5. Valse, Moszkovszkytól. Zongorán játszsza Fabritius Elza. 6. Kuplák. Éneklő Seidberg Zsigmond. 7. Borica tánc. Járja tizenkét pürkeresi csángó ifju. Az énekszámokat Mandl Zsigmondné kíséri zongorán. — Jegyek (erkély 5 korona, támlásszék 3 korona, zártszék 2 korona, állólhely, emelvény 1 korona) előre válthatók Simay testvérek, Fischer Sámuel és Király Lajos üzleteiben.

Meghiúsult rablótámadás. Prázmárról jelentik, hogy az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek, valószínűleg rablási szándékkal formális ostromot intéztek a prázmári állomási épület ellen. Betörték az állomás főnök lakásának ablakait, sőt lövést is intéztek a lakásban lévőkre ellen, akik életveszélyes szorongatásukban a padlásra menekültek és ott eltorlaszolták magukat. A merénylők munkája mindazonáltal nem vezetett eredményre, mert nyilván kívül fekvő okoknál fogva kénytelenek voltak elmenekülni. A csendőrség szigorú vizsgálatot indított a titokzatos rablótámadás ügyében.

Eltűnt tanonc. Ungvári Lajos helybeli cipészmeister ma feljelentést tett a

ÖNKENTESEK!

elegáns, fess, jó állásu
== egyenruhákat ==

LENGYEL GYULA egyenruhakész
tőné, BRASSÓ
Hosszu-u. 14. sz. a. kaphatnak.

A drezdai szabászati akadémián
diplomát nyert.

SOLE LIPÓT

ruggyanta-bélyegző-gyár
— és véső-intézet —

BRASSÓ, Weisz Mihály-utca 2. sz.
ALAPÍTOTT 1879-ben.

GYÁRT: Érc-bélyegzőket, címereket,
monogramokat, himző-modelleket, aj-
tó-címeket, névalírásokat a legponto-
sabb kivitelben, legolcsóbb árak mellett.
Számológépek állandóan raktáron.

Fontos egészségeseknek és betegek-
nek (különösen cukorbetegeknek).

Sziveskedjék a **TENTESCH**-féle
egészségi tápanyag és Nussmuss-
ból, ugyisint a más különféle
süteményt és valódi Graham és
Buza-dara kenyérből kóstolni.

Közép-utca 23. sz. a.

Egyszer próbálva! Sokat díszerve!
Kérjen ingyen árjegyzéket!

Mózes Andras

diszmu-esztergályos, BRASSÓ,
Hosszu-utca 32. szám.

Van szerencsém értesíteni a n. é. kö-
zönséget, hogy műhelyemet motörerőre
rendeztem be, melynél fogva azon hely-
zetben vagyok, hogy minden e szakmába
vágó munkákat a legrovidebb idő alatt,
jutányos árak mellett gyorsan és pinto-
san eszközölök.

ajánlom egy szilva mint juharc-csapajmat, a
melyeket nagyban és kicsinyben szállítok.
Kívánatra árjegyzékkel is szolgálok!

SCHERG VILMOS és Tsa

posztógyárai ajánlják

saját gyártmányu, minden-
féle divat-, egyenruha-szöveteket,
lodenekeket, posztókat, futósznye-
geket, uti plaideket, ágy-, kocs-
és lótakarókat stb.

RAKTÁR a Ferenc József-téren.

Krämer Károly

Brassó, Fekete-utca 31.

A legjobb és legolcsóbb beszerzés.
hely műesztérge munkákban u. m.
ablak-karnis, ruhafogas, ruhaál-
vány, könyvszekrény, ebédli szé-
kekben stb.

Speciálista hordócsapokban.

Javítások pontosan és olcsón.

Elegáns és jó minőségű

Egyen és Polgári ruhát

előnyös árakban készít

Szöcs György

Brassó, Weisz Mihály-u. 10.

Nacionai felszerelések nagy raktára.

Kitűnő reggeli és uzsonasütemény

valamint igen jó

kázi kenyér kapható a

Schmidts Vilmos-féle

sütődében

Cerna-u. 3. és fiókjában Hirscher-
utca 6. szám alatt.

Iskola Alapítvány

Mű-ruhafestő és
vegyszereti tisztító-intézet

Schmitz József

Brassó, Hosszu-utca 8.

Legolcsóbb gyári árak.

Viaszörvászón és linoleum utózat
tricot és fehérnemű

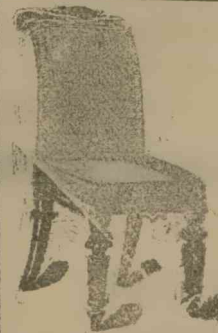
nagy választékban; —

a legolcsóbb árban

ESSIGMANN K.-nál

BRASSÓ, (a vörös keresztben)

Főter, gyümölcs-sor 19.

SCHIESER PÁL

kárpitos és
bútorkereskedő

BRASSÓ,

Kapu-utca 54.

Divatos, jutányos

bútor

minden stílusban és
az asztalos szak-
mába vágó ösz-
szes munkák, az
azokhoz használt
szárazfáért sza-
vatolva szállít

TAJERLING JÁNOS

asztalos-műhelye, Brassó, Kórház-u. 13

Mintá divatos bútorról, díó, tölgy, juhar-fából

A PODEK Emil-féle

BRASSÓ, Lópiac H. sz. alatti

könyvkötészet és modern berende-
zésű dobozkészítő műhely elvállal
minden e szakmába vágó munká-
kat, különleges Pipere-munkákat,
szavatolt pontos és olcsó kivitelben

Vidéki megrendelések — — —

— — — azonnal eszközöltetnek.

Minden ezen szakmába vágó

munkákat olcsón és legpon-

tosabban készít

Antosch E.

kárpitos,

BRASSÓ, Fekete-utca 27. sz

Törv. védett

Karbid-lámpa

osakis

Welkens Konrad-nál

Szt. János-u. 32. sz. a. kapható.

Nagy Karbid-raktár.

Teutsch Gyula

vasöntőde, gép és fém-
áru gyár

BRASSÓ

LANG és THEIL

drogueria

BRASSÓ, Buzasor 8. sz. a.

Mindennemű illatszerek és

== toilette-cikkek ==

olcsó bevásárlási forrása.

A legdivatosabb

vas- és rézbútorok,

valamint legjobb

hygienikus iskolapadok

lakás, szálló, kórház- és iskolaberende-
zések, csak saját gyártmány, kitűnő
hazai anyagból. Továbbá a legszolidabb
— má- és építményeket szállítja —

Bernhardt Rud. utóda

roda és a legmodernebb gép-
berendezési gyártelep — — —

BRASSÓ, Fekete-utca 33. sz.

Kreuz Vilmos

mázoló és lakkozó

BRASSÓ, Felső Fekete-utca 5. sz.

Ajánlja magát minden e szakmába

vágó munkák elkészítésére. Jó és

tartós munkáért szavatoltatik.

Finomra dörzsölt olajjes-
tékek eladása.

B

Minden stílusban.

Szolid és olcsó gyártmány.

A bútorcsarnokban bútor mindig készletben.

HUBBES JÁNOS

épület- és bútorasztalos, gőzerőre berendezve.

BRASSÓ, Hosszu-u. 151.

Telefon szám

— 235. —

Alapított: az 1967-ik évben.

Helmhold utódai - Tuza Reg.

ékszer-, arany- ezüst-
és órakereskedés

Brassó, Weisz Mihály-utca 24.

Száz ékszer-különlegességek

övek és kapesok.

Saját javító-műhely! Veszek régi

arany-ezüstöt és drágakövet!

Csak **Stern János** hűtőverőnél

Hirscher-utca 3. kapható

Transzmisszió-kötél, malomfelvonó

gurti, spárga-gurti, juta-gurti,

redőny-zsinórok, spárgák, lóhálók,

hintaágy, vásári táskák, hátvédő,

tábori székek, gyermekhinták, ab-

lakvédő gurtik, gyermekhordó

gurtik, vízhatlan ponyvák

és minden e szakmába vágó tárgyak

Pontos kiszolgálás!

Binder Ede

órás.

Brassó, Kolostor-u. 7.

Európa szálloda mellett.

Nagy raktár arany-, ezüst-, acél-, nickel-,

inga-, ébresztő- és schwarzwaldi órák-

ban, valamint arany és ezüst-árakból

Javítások gyorsan és pontosan tel-

jesítettnek.

Feltétlen szavatosság.

Zongorák

különböző árban

Richter W. P.

Uj-utca 12.

Egyedüli képvislete: Bösendorf,

Müthner, Stingel, Rösler stb.

féle zongoráknak.

Legjobb hangszerek leggyorsabb

javításra.

Alapított 1878. — 4

Stepanek F.

BRASSÓ.

Raktáron tart párnázott ülő-
garnitúrákat, divánokat a leg-
újabb stílusban, legjobb minő-
ségben és olcsó árak mellett.

Ülőbútorok átalakítása és kijavítása
a legolcsóbb árakban elvállaltatik.

Jól és dűsan felszerelt raktár

tart stíluszerűen gondos kivitelű

kézimunkákban

Schnell Jozefa

kézműáru kereskedése

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

Kézimunkák felvétele.

Előnyomtatás. — Olcsó árak.

Bevásárlási utamról hazatérve,
van szerencsém a n. é. hölgykö-
zönség figyelmét dístartalmu rak-
táramra

Női és leánykalapokban

tisztelettel felhívni.

Régi kalapok olcsón javíttatnak.

Szíves partfogást kér

WEISZ RÓZA, Kapu-u. 16.

B

U

T

O

R

Legdusabb választék virág

és disznővényekben, mindig

friss állapotban kapható

Katzianer és Fink-nél

Kolostor-u. 29 sz. a.

Conservatorista

Zongora órákat ad.

Kapu-u. 36. sz. 1.

Virágcsarnok

ifj. Wilk M. F.

BRASSÓ, Weisz Mihály-u. 20.

Vidéki megrendelések külö-

nös figyelemmel figyementa-

sen eszközöltetnek.

Telefon sz. 133.

Ajánlunk kitűnő jó son-

kát, felvágott, hátgerinc, frank-

furti virslit, kitűnő házi disz-

nófósajtot stb.

Kamner és Irkowska

Scoală „Lópiac”

KAPHATÓK jutányos árak és feltételek mellett részletfizetésre is — elsőrangú gyártmányu minden fajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga és zsebórák, aranynevelő szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futószőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék kész férfi és fiuruhák, esetleg. mérték után is készítenek. Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 29

Ügyönkök megfelelő fizetés mellett felvétetnek.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal.

Hirdetmény.

A Brassóban állomásozó honvédség részére 1910. év január hó 1-től december 31-ig terjedő időben szükséges, alább felsorolt husokról nyilvános árlejtés hirdettetik,

1. Az ajánlatok bizottsági tárgyalása Brassóban, a honvéd laktanya 43. számú szobájában f. évi december hó 10-én d. e. fog eszközöltetni, hol bővebb felvilágosítást is nyernek.

Nevezetesen	marhahús			sertéshús		borjú- hús	disznó zsir	bárány hús
	bél- szín	sütni való	főzni való	bél- szín	sütni való			
	k i l o g r a m m							
Legénységi étke- zés részére			8400		6000		2000	
Tiszti étkezde nők havidíjasok és al- tiszték részére.	400	300	600	300	400	300	1800	100

Riffi Sándor

s. k. százados — étk. biz. elnök

2219

Központi Nr. 1. Szálló Brassó.

A város és vidék közönségének találkozó helye. Kényelmes, tiszta szobák. Gyönyörű tánc- és étterem. Kitűnő konyha. Valódi jó italok. Pontos kiszolgálás. Omnibusz a vasútállomásonál. Whymanek József, szállodás.

Első brassói

mű és boroiva homorukészítő

Nagy raktár

finom acélárakban.

Szolid kiszolgálás! Valcsio J. utóda
Kapu-utca 10.

Foith György és Tarsa

kötőgép, rövid- és szövő-gép üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 24. sz.

Saját gyártmányu kötött-árú. Mindenféle harisnya és trikó-árú olcsón és nagy választékban kaphatók.

Eredeti „PFAFF” varrógépek

Wetzel Otto

BRASSÓ.

Weisz-Mihály-u.
30. szám alatt.

szaksz. e. védjeggyel.

Szőlő' szálloda

→ Medgyes. →

Ajánljuk ujonnan berendezett szállodánkat.

Wéber és Arva.

Az Eszterházy és tanácsosár

pincékben kaphatók a legjobb és legtisztább erdélyi borok.

Friss villásreggeliről mindig gondoskodva van.

Magyar forrás. **Húgyhajtó és Húgysavoldó** Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dús Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dús Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese, húgykö- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző és emésztő-szervek krutós bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kútkezelőség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszel. Páris, London, Newyork, Ostende.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten, Igazgatóság: III—93.

Budapesti főraktár IV., Ferencisk-tere 3. — Telefon 5—12.

Főraktár Brassóban: Dressnandt Vilmos bel és külföldi ásványvízkereskedésében. Kolostor-utca 23. — Telefon 313.

A modern cipő ipar legkiválóbb gyártmánya, soktól utánózva, senkitől elérve.

Szalamander-jegyű

női és férfi cipők.

Egységár nők és urak részére minden állásban, bőrben és színben:

A legjobb K 16.50 párja.

A legfinomabb „20.50”

Egyed. árusítója:

Ipsen különleges cipő áruházai:

Brassó. — Segesvr. — Medgyes.

Kolostor-u. 36.

Bajor-utca 10.

Főter 26.

1949

Legnagyobb választék kongresszövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát venni akarnak, győződjenek meg arról, hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra, asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copoly-féle ház.)

Mindennemű fehérnemű készítése.

GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pt. Școala - BCU Cluj

Laptulajdonos a „Brassói Lapok” nyomdája.